

บทความวิชาการ

การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำพจน์สรรพนามคำว่า “什么”

ในภาษาจีน และคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย

Comparative study on interrogative usage of Chinese and Thai interrogative pronoun “SHENME” and “A-RAI”

ขวัญดาว มายู¹

Kwandaw Mayou¹

Received : 7 ต.ค. 2561

Revised : 21 ธ.ค. 2561

Accepted : 24 ธ.ค. 2561

บทคัดย่อ

คำว่า “什么” ในภาษาจีน เป็นคำพจน์สรรพนาม ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาไทยว่า “อะไร” ในระบบภาษาศาสตร์ของภาษาจีนและภาษาไทย นับเป็นคำพื้นฐานที่นิยมใช้แทนคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ เวลา สาเหตุ สภาพการณ์ วัตถุประสงค์ และวิธีการ เป็นต้น ถึงแม้ว่าภาษาไทยและภาษาจีนจะเป็นภาษาที่อยู่ในตระกูลเดียวกัน คือตระกูลฮั่น-ทิเบต แต่ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนต่างก็มีกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของภาษานั้น ๆ ฉะนั้นคำพจน์สรรพนามคำว่า “什么” และ “อะไร” จึงมีกฎทางไวยากรณ์ การสื่อความหมายและรูปแบบการใช้ที่ทั้งความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำพจน์สรรพนาม คำว่า “什么” ในภาษาจีน และคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย โดยศึกษาจากวิธีการและรูปแบบ ในการใช้คำถามของสองคำนี้ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่าง ความเหมือน และความคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของชาวไทยที่เรียนภาษาจีน และชาวจีนที่เรียนภาษาไทย

คำสำคัญ : วิธีการใช้คำถาม, คำพจน์สรรพนาม, อะไร

Abstract

“SHENME” is the Chinese interrogative pronoun. The “SHENME” correspond to Thai interrogative corresponding “A-RAI”. The linguistic system of Chinese and Thai, which are basically used to people, animals, places, time, causes, conditions, objectives, and methods, etc. Although Thai and Chinese belong to the same language family, Han-Tibetan family. However, Thai and Chinese, depending on the nature of the language, have different grammatical rules. So, the “SHENME” and “A-RAI” have grammatical rules. According to the Interpretation and usage patterns of them, which have similarities and differences. So, Writer investigates and compares to the interrogative usage of “SHENME” and “A-RAI” to study interrogative by using a method. By indicating the differences and similarities, it will be beneficial for Thai learners studying Chinese and the Chinese person who learn Thai.

Keywords : interrogative usage, interrogative pronoun, A-RAI

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา อีเมล: kwandaw@aru.ac.th

¹ Lecturer of Chinese Language, Faculty of Humanities and Social Sciences Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Email: kwandaw@aru.ac.th

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของประเด็นและแนวคิด

เนื่องจากคำพจนานุกรมเป็นคำที่มีลักษณะพิเศษประเภทหนึ่ง มีรูปแบบการใช้คำถามที่หลากหลาย และในบางประโยคอาจแสดงความหมายที่มีใจความกว้างขวางและคลุมเครือ ในการวิเคราะห์ความหมายจึงต้องอาศัยการสังเกตจากบริบทโดยรอบ ด้วยเหตุนี้คำพจนานุกรมจึงได้รับความสนใจจากนักไวยากรณ์ภาษาจีนอย่างแพร่หลาย หนึ่งในนั้นคือ คำว่า “什么” เพราะคำนี้มีอัตราการใช้สูงที่สุด (徐秀凤, 2015: 1) การใช้คำว่า “什么” ในภาษาจีน มีขอบเขตกว้างขวางมาก 黎锦熙 กล่าวถึง “什么” ในหนังสือ 《新著国语文法》 ว่า แบ่งประเภทของ “什么” ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แทนคำนามเพื่อใช้ในการถาม และเป็นคำคุณศัพท์ที่ใช้ถาม 吕叔湘 กล่าวในหนังสือ 《中国语法要略》 และ 《现代汉语语法八百词》 ว่า “什么” คือคำสรรพนามที่ใช้ถามวิธีการใช้ถามมี 5 อย่าง คือ แสดงความสงสัย ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ การใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน ปกติจะเป็นกรรมของประโยค ใช้แสดงความเป็นปฏิเสธ ใช้ในการถามแบบไม่ต้องการคำตอบ และใช้เดี่ยว ๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของผู้พูด เช่น แสดงความรู้สึกตกใจแสดงความรู้สึกไม่ชัดเจน เป็นต้น 丁声树 ในหนังสือ 《现代汉语语法讲话》 กล่าวว่า “什么” ใช้แทนที่คำนามแสดงการถาม สามารถวางไว้ได้หลายตำแหน่งในประโยค แต่ถ้าหากใช้ “什么” เดี่ยว ๆ จะใช้แทนสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เท่านั้น ไม่สามารถให้แทนคนได้ แต่เมื่อ “什么” อยู่ข้างหน้าติดกับคำที่จะไปแทนที่เป็นคำนามนั้น หรือทำหน้าที่คำเสริมนั้นก็สามารถใช้ถามสิ่งของ เหตุการณ์หรือคนได้ เช่น 什么人 (คนอะไร) 、什么东西 (ของอะไร) นอกจากนี้ “什么” ยังสามารถวางไว้หน้าหรือหลังคำกริยาเพื่อถามสาเหตุ เช่น 干什么 (ทำอะไร) 、做什么 (ทำอะไร) เป็นต้น

ส่วนในวงการการศึกษาและวิจัยไวยากรณ์ไทยนั้น กล่าวถึงวิธีการใช้แสดงคำถาม ของคำว่า “อะไร” วัณน้อยมาก นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงที่สำคัญได้แก่ ถัสลนา ศรีเจริญ (2548 : 50) กล่าวในหนังสือไวยากรณ์ไทยว่า “อะไร”, “เมื่อไหร่” เป็นต้น จัดอยู่ในหมวดคำสรรพนามที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจง และได้วิเคราะห์คำว่า “อะไร” กรณีที่ใช้ในประโยคบอกเล่าขณะเดียวกันได้กล่าวถึง คำสรรพนามที่ไม่ชี้เฉพาะเจาะจงว่าสามารถใช้ในประโยคคำถามชี้เฉพาะได้ และกล่าวว่า ข้อมูลที่เสริมเข้ามาวางไว้ท้ายประโยค คำถามชี้เฉพาะนั้นคือข้อมูลที่มาจากการเปลี่ยนแปลงจากประโยคคำถามไปเป็นประโยคบอกเล่า พระยาอุปกิตศิลปสาร (2556 : 81-82) แบ่งคำสรรพนามออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ บุรุษสรรพนาม ประพันธสรรพนาม วิภาคสรรพนาม นิยมสรรพนาม อนิยมสรรพนาม และพจนานุกรมสรรพนาม นั้น อนิยมสรรพนามใช้แทนที่คนหรือสิ่งของที่ไม่ชัดเจนแน่นอน พจนานุกรมสรรพนามใช้แทนคนหรือสิ่งของที่ไม่รู้และไม่ชัดเจน ความแตกต่างของคำ 2 ประเภทนี้อยู่ที่พจนานุกรมสรรพนาม สามารถใช้ถามได้ แต่อนิยมสรรพนามไม่สามารถใช้ถามได้ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2556 : 82) ยังกล่าวอีกว่า เมื่อ “อะไร” ใช้ในการถามให้เรียกว่า “พจนานุกรมสรรพนาม” เมื่อไม่ใช้แสดงการถามให้เรียกว่า “อนิยมสรรพนาม” กล่าวสรุปคือคำว่า “อะไร” สามารถเป็นได้ทั้งพจนานุกรมสรรพนามและอนิยมสรรพนาม นิตยา กาญจนวรรณ (2547: 114) กล่าวในหนังสือลักษณะและการใช้ภาษาไทย เรื่องประโยคคำถามเรื่อง ความหมายและลักษณะทางไวยากรณ์ของคำว่า “อะไร”, “ทำไม” และ “เมื่อไหร่” เมื่อใช้ถามว่า 3 คำนี้ใช้ในประโยคบอกเล่าได้ ผู้เขียนมีความเห็นว่า เมื่อคำว่า “อะไร”, “ทำไม” และ “เมื่อไหร่” ถูกใช้ในประโยคคำถาม จะแสดงถึงความสงสัย หากว่าคำเหล่านี้ไม่แสดงการถามหรือไม่ต้องการคำตอบจากผู้ฟัง ประโยคเหล่านี้จะเป็นประโยคบอกเล่า

แม้ว่าทั้งในภาษาจีนและภาษาไทยต่างก็มีหนังสือและบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคำพจนานุกรม จำพวกนี้เกิดขึ้นแล้ว แต่การศึกษาเชิงเปรียบเทียบที่เป็นรูปธรรมเรื่องวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำพจนานุกรมคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย พบเห็นได้น้อยมาก ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำพจนานุกรมคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย ว่ามีรูปแบบและวิธีใช้ที่เหมือนกัน

คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนทั้งภาษาไทยและภาษาจีนให้มากขึ้น อีกทั้งยังสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการนำไปใช้ และเพิ่มคุณค่าต่อผู้เรียนภาษาไทยและภาษาจีนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของบทความ

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ สรุปและชี้ให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่าง เรื่องวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำปฏิเสธสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย บทความฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สอนและผู้เรียนภาษาจีน ในการเรียนการสอนวิชาไวยากรณ์จีน เรื่องวิธีการใช้คำถาม คำปฏิเสธสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีน และคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย ซึ่งผู้เรียนจะได้เกิดเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้ในการสื่อสารอย่างถูกต้อง ขณะเดียวกันผู้สอนยังสามารถอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจได้มากขึ้น

3. ขอบเขตของเรื่อง

บทความฉบับนี้มุ่งเน้นการศึกษา วิเคราะห์ เปรียบเทียบและพรรณนาเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำปฏิเสธสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทยเพียงเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึงหลักโครงสร้างทางไวยากรณ์ความหมายและลำดับคำในประโยคของคำสองคำนี้

เนื้อหา

1. รูปแบบการใช้คำถามคำว่า “什么” ในภาษาจีน

คำว่า “什么” ซึ่งเป็นคำสรรพนามที่ใช้ถาม ส่วนใหญ่ใช้ในการแสดงความสงสัยและคำถาม โดยสามารถวางไว้หน้าคำนามใช้ถามถึงคนหรือสิ่งของ ใช้ถามสภาพของสิ่งของหรือลักษณะของคน เป็นต้น เวลาที่เราใช้ถาม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ถามแตกต่างกัน อีกทั้งรูปแบบและวิธีการใช้คำว่า “什么” แสดงการถามนั้นก็เหมือนกัน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งวิธีการใช้คำสรรพนามที่ใช้ถาม คำว่า “什么” ออกเป็น 7 หมวดดังนี้

1.1 ใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

คำว่า “什么” ซึ่งเป็นคำสรรพนามที่ใช้ถาม โดยปกติทั่วไปสามารถใช้ในการถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ สามารถวางไว้หน้าคำนามหรือใช้เดี่ยว ๆ ในประโยคทำหน้าที่เป็น ประธาน กรรม คำขยายนามหรือเป็นคำโดดได้ เช่น

1) 什么坏了?

อะไรเสียแล้ว

2) 这么晚了, 你们在做什么?

ดึกขนาดนี้แล้ว พวกเธอทำอะไรอยู่

3) 你丢的包是什么颜色的?

กระเป๋าของคุณที่หายไปสีอะไร

4) A: 小明慢慢走, 地上有水。

เสื้อหวมิงเดินช้า ๆ บนพื้นมีน้ำ

B: 什么? 你大声点, 我听不见。

อะไรนะ เธอพูดดัง ๆ หน่อย ฉันไม่ได้ยิน

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อคำปฏิเสธสรรพนาม คำว่า “什么” ใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น ในประโยค คำว่า “什么” ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ได้หลากหลาย เช่น ตัวอย่างที่ 1 “什么” ทำหน้าที่เป็นประธาน

ตัวอย่างที่ 2 และ 3 “什么” ทำหน้าที่เป็นคำขยายนามและตัวอย่างที่ 4 “什么” เป็นคำโดดขึ้นต้นประโยค ถ้าแปลเป็นไทยสามารถใช้คำว่า “อะไร” แทนได้

1.2 ใช้ถามคนหรือลักษณะของคน

คำว่า “什么” เป็นคำพฤจฉาสรรพนามในภาษาจีน ทำหน้าที่เป็นคำขยายนาม วางไว้หน้าคำนามที่แสดงถึงบุคคลใช้ในการถามถึงคน เช่น

5) 什么人在外面吵闹?

ใครทะเลาะกันอยู่ข้างนอก

6) 她那有大大的脸，长长的头发，还穿白色的衣服是什么人?

เขาคคนนั้นที่มีใบหน้าใหญ่ ๆ ผมยาว ๆ และยังใส่ชุดสีขาวเป็นใครกัน

จากตัวอย่างข้างต้นคำว่า “什么” ซึ่งเป็นคำพฤจฉาสรรพนามในภาษาจีน สามารถวางไว้หน้าคำนามที่ชี้ถึงบุคคลเพื่อใช้ถามคนหรือลักษณะของคนได้ แต่ คำว่า “อะไร” ซึ่งเป็นคำพฤจฉาสรรพนามในภาษาไทย ไม่สามารถใช้ถามคนหรือลักษณะของคนในรูปแบบนี้ได้ ถ้าแปลเป็นไทยจะตรงกับคำว่า “ใคร”

1.3 ใช้ถามสถานที่

คำว่า “什么” เป็นคำพฤจฉาสรรพนาม ที่ใช้ถามสถานที่โดยวางไว้หน้าคำนามบอกสถานที่ ทำหน้าที่เป็นคำขยายนาม เช่น

7) 他家在什么地方?

บ้านของเขาอยู่ที่ไหน

8) 请问，你来自什么地方?

ขอถามว่าคุณมาจากที่ไหน

9) 你的宿舍在什么路呢?

ห้องพักของเธออยู่ถนนอะไร

จากตัวอย่างที่ 7 และ 8 คำว่า “什么” เป็นคำสรรพนามใช้ถามในภาษาจีน วางไว้หน้าคำบอกสถานที่เพื่อถามถึงสถานที่นั้น ๆ ได้ ในภาษาไทยใช้คำว่า “อะไร” ไม่ได้ แต่ต้องใช้คำว่า “ที่ไหน” ตัวอย่างที่ 9 “什么路” แปลเป็นภาษาไทยว่า “ถนนอะไร” จะเห็นได้ว่าในประโยคนี้คำสรรพนามที่ใช้ถาม คำว่า “什么” ในภาษาจีน และคำว่า “อะไร” ในภาษาไทยมีรูปแบบการใช้ถามที่คล้ายคลึงกันคือใช้ถามสถานที่

1.4 ใช้ถามสภาวะหรือสภาพการณ์

โครงสร้างของ คำว่า “什么” เมื่อเติมคำนาม “样” จะเปลี่ยนเป็น “什么样” ในประโยคทำหน้าที่เป็นภาคแสดง คำเสริมกริยาและคำขยายนาม เพื่อใช้ถามสภาวะหรือสภาพการณ์ได้ เช่น

10) 你喜欢什么样的人?

เธอชอบคนแบบไหน

11) 你的儿子长得怎么样了?

ลูกชายของคุณรูปร่างหน้าตาอย่างไร

จากตัวอย่างที่ 10 และ 11 ที่กล่าวไว้ข้างต้น ในประโยคที่มีคำปฤจฉาสรรพนาม คำว่า “什么” ทำหน้าที่เป็นคำขยายนาม และคำว่า “什么” ทำหน้าที่เป็นคำเสริมกริยาตามลำดับ เมื่อแปลเป็นภาษาไทยไม่สามารถใช้คำว่า “อะไร” แทนได้ โดยจะต้องแปลเป็น “แบบไหน” หรือ “อย่างไร” ขึ้นอยู่กับบริบทของประโยค

1.5 ใช้ถามวัตถุประสงค์

เมื่อใช้ถามวัตถุประสงค์ หลังคำว่า “什么” สามารถเติมคำนามที่ใช้ถามจุดประสงค์ “目的、居心、意思 (จุดประสงค์, จุดมุ่งหมาย)” ได้ เช่น

12) 你们突然来找我有什么目的?

พวกคุณจู่ๆก็มาหาฉันมีจุดประสงค์อะไร

13) 当我面前，你这么做究竟是什么意思?

ต่อหน้าฉัน คุณทำแบบนี้จริง ๆ แล้วหมายความว่าอะไร

14) 你这是什么居心?

นี่คุณมีจุดประสงค์อะไร

จากตัวอย่างข้างต้นคำว่า “什么” ใช้ถามจุดประสงค์ โดยหลังคำว่า “什么” เติมคำนามประเภทถามจุดประสงค์ลงไป แปลเป็นภาษาไทยใช้คำว่า “อะไร” แปลได้ตรงตัว นอกจากนี้ คำสรรพนามใช้ถาม คำว่า “什么” ในภาษาจีน ยังสามารถตามด้วยคำกริยาคำว่า “做”、“干” (ทำ) หรือคำบุพบท คำว่า “为了 (เพื่อที่, เพื่อว่า)” ในประโยคใช้ถามจุดประสงค์ได้อีกด้วย เช่น

15) 你需要这么多钱干什么?

เธอต้องการเงินมากมายไปทำอะไร

16) 他们来找你干什么?

พวกเขามาหาคุณทำอะไร

17) 父母辛苦地工作是为了什么?

พ่อแม่ทำงานลำบากยากเข็ญเพื่ออะไร

为了让孩子将来有美好的生活。

为了让小孩将来有美好的生活。

1.6 ใช้ถามสาเหตุ

เมื่อคำว่า “什么” เติมคำว่า “原因 (สาเหตุ)、缘故 (สาเหตุ)、事情 (เรื่องราว, เหตุการณ์)、道理 (หลักการ, เหตุผล)” เพื่อใช้ถามสาเหตุ คำว่า “什么” ไม่ต้องเติมคำบุพบท “为了” ได้ เช่น

18) 机器不转了是什么原因?

เครื่องจักรไม่หมุนเป็นเพราะอะไร

19) 什么事，这么晚跑过来?

เพราะอะไรถึงได้มาดึกขนาดนี้

ตัวอย่างที่ 18 คำว่า “什么” ซึ่งเป็นคำปฤจฉาสรรพนามในภาษาจีน ถามถึงสาเหตุที่เครื่องจักรไม่หมุน ตัวอย่างที่ 19 “什么事” ถามถึงสาเหตุที่มาดึกขนาดนี้ ในภาษาไทยใช้คำว่า “เพราะ+อะไร” ในการถามสาเหตุ โดยวิธี

การใช้และความหมายเหมือนกับภาษาจีน “什么” เดิมคำว่า “原因 (สาเหตุ)、缘故 (สาเหตุ)、事情 (เรื่องราว, เหตุการณ์)、道理 (หลักการ, เหตุผล)”

1.7 ใช้ถามเวลา

คำว่า “什么” มักจะวางไว้หน้าคำนามบอกเวลา เช่น “什么时候 (เมื่อไร)”、“什么节日 (เทศกาลอะไร)”、“什么季节 (ฤดูกาลอะไร)” เป็นต้น เพื่อใช้ถามเวลา เช่น

20) 你什么时候去泰国?

คุณไปประเทศไทยเมื่อไร

21) 请大家告诉我今天是什么节日?

ทุกคนบอกฉันหน่อยว่าวันนี้เป็นวันสำคัญอะไร

22) 明天你什么时间有空?

พรุ่งนี้คุณว่างเมื่อไร

จากตัวอย่างข้างต้นภาษาจีนคำว่า “什么” ให้ถามเวลามักใช้คำว่า “什么时候、什么时间” แปลเป็นภาษาไทยจะใช้คำว่า “อะไร” แทนที่ไม่ได้ แต่ต้องใช้คำที่ถามเวลาตัวอื่นคือ “เมื่อไร” แต่เมื่อคำว่า “什么” ใช้ถามเทศกาลหรือฤดูกาลใช้คำว่า “什么节日、什么季节” รูปแบบการถามแบบนี้ภาษาจีนคำว่า “什么” และภาษาไทยคำว่า “อะไร” มีความคล้ายคลึงกัน

2. รูปแบบการใช้คำว่า “อะไร” เป็นคำถามในภาษาไทย

รูปแบบการใช้คำว่า “อะไร” เป็นคำถามในภาษาไทยนั้นมีหลากหลาย และในประโยค คำว่า “อะไร” ยังสามารถทำหน้าที่เป็นประธาน กรรม ภาควแสดงและคำขยายนามได้ ในที่นี้แบ่งวิธีการใช้คำถาม โดยใช้คำว่า “อะไร” ออกเป็น 6 รูปแบบ ดังนี้

2.1 ใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

คำว่า “อะไร” เป็นคำปฤจฉาสรรพนามใช้ถามเกี่ยวกับสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ ในประโยคจะทำหน้าที่เป็นประธาน คำขยายนามและกรรม เช่น

23) อะไรอยู่ในกล่องนั้น

那个箱子里有什么?

24) มาลีกำลังดูอะไร

玛丽正在看什么?

25) น้องสาวกำลังทำอะไรอยู่

妹妹正在做什么?

26) เธอไปกินอะไรมา

你去吃什么呢?

ตัวอย่างที่ 23 คำว่า “อะไร” ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค ตัวอย่างที่ 24 คำว่า “อะไร” ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค ตัวอย่างที่ 25 และ 26 คำว่า “อะไร” ทำหน้าที่เป็นคำขยายนาม ปกติแล้วหน้าคำว่า “อะไร” จะมีคำกริยาหรือคำวิเศษณ์ “อะไร+อยู่” เดิมคำกริยา “อยู่” “อะไร+มา” เดิมคำกริยา “มา” นอกจากนี้ด้านหน้าคำว่า “อะไร” มักจะเติมคำกริยาหรือคำนามที่บ่งบอกเหตุการณ์หรือเรื่องราวได้แก่ คำกริยา “เกิด” หรือ คำนาม “เรื่องราว” เช่น

27) เมื่อวานเธอกับเขามีเรื่องอะไรกันหรือเปล่า

昨天你和她发生什么事了?

28) ภายในห้องที่เงียบสงบ จู่ ๆ มีเสียงผู้หญิงร้องดังออกมา ทุกคนตกใจและพูดพร้อมกันว่า“เกิดอะไรขึ้น”

在安静的房间里，突然响起了女声大喊大叫的声音，大家被吓到互相问道：“出什么事了？”

ตัวอย่างที่ 27 ใช้คำนามคำว่า “เรื่อง” วางไว้หน้าคำปฏิเสธสรรพนาม “อะไร” ใช้ถามสถานการณ์ต่าง ๆ และตัวอย่างที่ 28 คือโครงสร้างคำว่า “อะไร” เดิมคำกริยา “เกิด” เปลี่ยนเป็น “เกิดอะไรขึ้น” ในประโยคสามารถใช้เดี่ยวได้ ทำหน้าที่เป็นกรรมเพื่อใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์

29) A: ตอนนี้ฉันถึงกรุงเทพแล้วนะ

现在我到曼谷了。

B: อะไรนะ เธอพูดดัง ๆ หน่อย ฉันไม่ได้ยิน

什么? 你大声点我听不见呢。

30) A: เพื่อนของคุณประสบอุบัติเหตุ ตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาล

你朋友发生了事故，他现在在医院呢!

B: อะไรนะคะ แล้วตอนนี้อาการเป็นไงบ้างคะ

什么? 现在他的状况怎么样了?

ตัวอย่างที่ 29 และ 30 ในบทสนทนา คำว่า “อะไร” สามารถวางไว้หน้าประโยคที่ใช้ถามได้ โดยหน้าคำว่า “อะไร” ต้องมีคำบอกน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกไม่ชัดเจนหรือตกใจ คำว่า “นะ” ในภาษาจีนตรงกับคำแสดงความรู้สึกว่า “呢”

2.2 ใช้ถามสภาพการณ์

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามสภาพการณ์ต้องใช้คู่กับคำกริยาคำว่า “เป็น” ในประโยคสามารถเป็นได้ทั้งภาคแสดงและคำขยายกริยา ไม่เหมือนกับภาษาจีนคำว่า “什么” ที่ใช้ในการถามสภาพการณ์ “什么” ในภาษาจีนใช้ถามสภาพการณ์จะแฝงความหมายในทางลบ ในที่นี้ภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามสภาพการณ์แปลเป็นภาษาจีนว่า “怎么了” เช่น

31) เธอเป็นอะไรหรือเปล่า สีหน้าดูไม่ดีเลย

你怎么了? 脸色很不好。

32) เธอเป็นอะไร ไม่สบายหรือเปล่า ฉันเป็นห่วงเธอมากนะ

你怎么了? 不舒服吗? 我很担心你呢。

ตัวอย่างที่ 31 และ 32 คำว่า “อะไร” ทำหน้าที่เป็นภาคแสดงเพื่อใช้ถามสภาพการณ์ของผู้ฟัง ในภาษาจีนไม่สามารถใช้คำว่า “什么” แปลได้ แต่ต้องแปลเป็น “怎么了” นอกจากนี้ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามสภาพการณ์ยังสามารถวางคำกริยา คำว่า “ไป” ไว้ข้างหลังคำว่า “อะไร” ได้เปลี่ยนเป็น “เป็นอะไรไป” เช่น

33) หน้าของเธอเป็นอะไรไป ทำไมแดงแบบนั้นล่ะ

你的脸怎么了? 为什么这么红呢?

34) เธอเป็นอะไรไปหรือเปล่า ทำไมไม่พูดไม่จา

你怎么了? 为什么不说话呢?

2.3 ใช้ถามวัตถุประสงค์

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ตามด้วยคำบุพบทคำว่า “เพื่อ” หรือคำกริยา คำว่า “ทำ” เพื่อใช้ถามจุดประสงค์ ในประโยคทำหน้าที่เป็นกรรมใช้ถามวัตถุประสงค์รูปแบบนี้คำปฤจฉาสรรพนามในภาษาจีน คำว่า “什么” และภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ได้เหมือนกัน เช่น

35) พวกเธอขยันตั้งใจเรียนเพื่ออะไร?

你们努力学习是为了什么?

เพื่อพวกเราจะได้อีลอนาคตที่ก้าวไกล

为了我们将来的前途。

36) พวกเราไปออกกำลังกายทุกวันเพื่ออะไร?

我们每天去锻炼身体是为了什么?

เพื่อให้เรามีสุขภาพแข็งแรง

为了我们有很健康的身体。

37) เธอต้องการเงินตั้งเยอะแยะไปทำอะไร?

你要这么多钱干什么?

2.4 ใช้ถามสถานที่

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” สามารถใช้ถามสถานที่ได้ แต่หน้าคำว่า “อะไร” ต้องมีคำว่า “ถนน” หรือ “ถนนสาย” เช่น

38) ขอถามทางหน่อยค่ะ ยาวราขอยู่ถนนสายอะไรคะ

请问一下，唐人街在什么路呢?

39) ขอโทษนะคะ มหาวิทยาลัยปักกิ่งอยู่ถนนสายอะไรคะ

不好意思，北京大学在什么路?

ตัวอย่างที่ 38 และ 39 ทั้งคำว่า “อะไร” ในภาษาไทยและคำว่า “什么” ในภาษาจีน ใช้ถามสถานที่นั้น ลักษณะทางไวยากรณ์และลำดับคำในประโยคเหมือนกัน

2.5 ใช้ถามหมายเลขโทรศัพท์

40) หมายเลขโทรศัพท์ของคุณคืออะไร?

你的手机号码是多少?

41) หมายเลขโทรศัพท์อะไรนะคะ

电话号码是多少呢?

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ตามด้วย “หมายเลข” ใช้ถามหมายเลขโทรศัพท์ ในภาษาจีนแปลได้ว่า 号码 是多少? จะใช้ในการถามหมายเลขโทรศัพท์ แต่ในภาษาจีนคำว่า “什么” ไม่ใช้ในการถามหมายเลขโทรศัพท์ ในที่นี้ ขอบเขตในการใช้ถามของภาษาไทยคำว่า “อะไร” กว้างกว่าคำว่า “什么” ในภาษาจีน

2.6 ใช้ถามวัน วันที่และเวลา

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” เป็นคำสรรพนามใช้ถามวันได้ โดยจะใช้ควบคู่กับคำบ่งบอก “วัน” “ฤดูกาล” “เทศกาล” ในประโยคทำหน้าที่เป็นกรรม เช่น

42) พรุ่งนี้เป็นวันอะไร

พรุ่งนี้เป็นวันเสาร์

明天是星期几?

明天星期六。

43) วันนี้เป็นวันอะไรเดือนที่เท่าไร

今天是几月几号?

44) วันเกิดของคุณวันที่เท่าไรเดือนอะไร

你的生日是几月几号?

วันนี้เป็นวันที่สิบเดือนมีนาคม

今天是三月十号。

วันเกิดของคุณวันที่สิบสองเดือนสิงหาคม

我的生日是八月十二号。

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามวันและวันที่ ปกติแล้วจะใช้คู่กับคำว่า “วัน” หรือ “เดือน” สองคำนี้เท่านั้น เช่น “วันอะไร” หรือ “เดือนอะไร” เป็นต้น แต่ถ้าในประโยคจะใช้ถามทั้งวันและเดือนจะใช้คำว่า “อะไร” ได้แค่คำเดียว อีกคำหนึ่งต้องเปลี่ยนเป็น “เท่าไร” เช่น “วันที่เท่าไรเดือนอะไร” หรือ “วันอะไรเดือนที่เท่าไร” เป็นต้น โดยจะทำหน้าที่เป็นกรรม เวลาตอบจะต้องตอบเป็นตัวเลขเท่านั้น

“วัน+อะไร” ใช้ถามวันทั้งเจ็ดได้ เช่น พรุ่งนี้เป็นวันอะไร (明天星期几?) และยังสามารถใช้ถามวันสำคัญต่าง ๆ ได้ “วันอะไร” จะใช้ถามได้สองอย่างคือถามวันทั้งเจ็ดและวันสำคัญ การตอบจะต้องอาศัยจากการดูบริบทของประโยคว่าผู้พูดต้องการถามอะไร สรุปคือ คำว่า “อะไร” ในภาษาไทยสามารถใช้ถามวันทั้งเจ็ดและวันสำคัญต่าง ๆ ได้ แต่ในภาษาจีนคำว่า “什么” ไม่สามารถใช้ถามวันทั้งเจ็ดได้ ต้องใช้คำว่า “星期几”

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ที่ใช้ถามวันสำคัญต่าง ๆ และฤดูกาลจะมีรูปแบบการใช้ถามเหมือนกับคำว่า “什么” ในภาษาจีน ที่ใช้ในการถามวันและเวลา เช่น

45) เดือนนี้เป็นเดือนแห่งฤดูกาลอะไร

这个月是什么季节?

46) พรุ่งนี้เป็นเทศกาลอะไร

明天是什么节日?

เดือนนี้เป็นฤดูร้อน

这个月是夏季。

พรุ่งนี้เป็นเทศกาลปีใหม่

明天是元旦节。

ข้อสังเกต คำว่า “อะไร” ในภาษาไทยใช้ถามเวลาไม่สามารถใช้ในรูปแบบ “什么时候” 或者 “什么时间” เหมือนภาษาจีนได้ เพราะเมื่อแปลเป็นภาษาไทยว่า “เมื่อไร” หรือ “กี่โมง” ไม่ใช่แปลว่า “อะไร”

สรุป

จากการศึกษา วิเคราะห์และเปรียบเทียบวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำพหูพจน์นามคำว่า “什么” ในภาษาจีน และคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย พบว่าทั้งสองคำนี้มีวิธีการใช้ถามที่เหมือนกันและแตกต่างกันดังนี้

1. ข้อเหมือนของวิธีการใช้คำถาม คำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย

1.1 ทั้งสองคำนี้ส่วนใหญ่เมื่อใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จะทำหน้าที่เป็นประธาน คำขยายนาม และกรรมของประโยค

1.2 ทั้งสองคำนี้สามารถใช้ถามสภาพการณ์ จุดประสงค์ เวลา สถานที่ได้ เพียงแต่ในบางบริบทใช้คู่กับคำอื่นเพื่อใช้ถาม เช่น

ในภาษาจีน คำว่า “什么” ใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จะใช้ว่า “出什么事 (เกิดเรื่องอะไร)、发生什么事 (เกิดอะไรขึ้น)” ถามสภาพการณ์ใช้ว่า “怎么样” ถามจุดประสงค์ใช้ว่า “什么目的 (จุดประสงค์อะไร)、干什么 (ทำอะไร)” ถามเวลาใช้ว่า “什么季节 (ฤดูกาลอะไร)、什么日子 (วันอะไร)、什么时候 (เมื่อไร)” ถามสถานที่ใช้ว่า “什么路 (ถนนอะไร)”

ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ จะใช้ว่า “เกิดอะไรขึ้น” ถามสภาพการณ์ใช้ว่า “เป็นอะไร” ถามจุดประสงค์ใช้ว่า “ทำอะไร, เพื่ออะไร” ถามเวลาใช้ว่า “วันอะไร, เทศกาลอะไร” ถามสถานที่ใช้ว่า “ถนนอะไร”

1.3 ทั้งสองคำนี้ใช้ถามสิ่งของ เหตุการณ์ต่าง ๆ และจุดประสงค์ สามารถใช้ตัวเดียวโดด ๆ ได้

1.4 ทั้งสองคำนี้เมื่อใช้ถามสภาพการณ์จะทำหน้าที่เป็นภาคแสดง

1.5 ทั้งสองคำนี้เมื่อใช้ในการถาม ผู้ฟังจะรู้เองว่า ผู้พูดต้องการถามถึงคน สิ่งของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ และหวังว่าจะได้รับคำตอบจากผู้ฟังด้วย เช่น

1) A: 你叫什么名字?

คุณชื่ออะไร

B: 我叫小明。

ฉันชื่อเสี่ยวหมิง

2) A: 你在看什么书?

เธอกำลังอ่านหนังสืออะไร

B: 我在看西游记小说。

ฉันกำลังอ่าน นวนิยายไซอิ๋ว

2. ข้อแตกต่างของวิธีการใช้คำถาม คำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย

2.1 คำว่า “什么” ในภาษาจีน ไม่สามารถใช้ถามวันทั้งเจ็ดและวันที่ได้ แต่ในภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้ถามวันที่ได้ เช่น

วันนี้เป็นวันอะไร

วันนี้เป็นวันจันทร์

今天是星期几? 今天是星期一。

2.2 คำว่า “什么” ในภาษาจีน ปกติแล้วจะไม่ใช้ถามหมายเลขโทรศัพท์ แต่คำว่า “อะไร” ในภาษาไทยสามารถใช้ถามหมายเลขโทรศัพท์ได้ ถ้าแปลเป็นภาษาจีนใช้คำว่า “多少” เช่น

โทรศัพท์ที่ทำงานหมายเลขอะไรคะ

办公室的电话号码是多少?

2.3 โครงสร้างคำถามของภาษาจีน คำว่า “什么+地点” เพื่อใช้ถามสถานที่ แต่ภาษาไทยคำว่า “อะไร” ใช้โครงสร้าง “คำถามบอกสถานที่+อะไร/ที่ไหน” เพื่อใช้ถามสถานที่ โดยข้อยกเว้นคือ ในภาษาจีนคำว่า “什么地方” ไม่สามารถแปลเป็นภาษาไทยโดยใช้ “คำถามบอกสถานที่+อะไร” ได้ ต้องใช้คำว่า “ที่ไหน” เท่านั้น เช่น

乌龙茶是什么地方产生的?

ชาอู่หลงผลิตมาจากที่ไหน

2.4 ในภาษาจีนคำว่า “什么” เมื่อใช้ถามคนจะใช้คำว่า “什么人” แต่ในภาษาไทยไม่สามารถใช้แบบนี้ได้ ต้องใช้ “ใคร” ในการถามคนเท่านั้น เช่น

1) 今天你跟什么人一起逛街?

วันนี้เธอไปเดินช้อปปิ้งกับใคร

2) ใครยืนอยู่หน้าบ้านนะ

什么人站在家前面呢?

2.5 ทั้งสองคำนี้สามารถใช้ถามเวลาได้ ในภาษาจีนใช้คำว่า “什么时候 (เมื่อไหร่/เวลาไหน)” 或者 “什么时间(เวลาไหน)” ทำหน้าที่เป็นคำขยายนาม เมื่อแปลเป็นภาษาไทยไม่สามารถแปลตรงตัวได้ แต่ต้องใช้คำว่า “เมื่อไร” หรือ “เวลาใด” ความหมายเหมือนกับภาษาอังกฤษ “What time/When” เช่น

เราจะกลับมาเมื่อไร

他什么时候回来?

2.6 ถึงแม้ว่าทั้งสองคำนี้สามารถใช้ถามสภาพการณ์ได้ แต่วิธีการใช้ถามแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ในภาษาไทย คำว่า “อะไร” ใช้ถามสภาพการณ์ต้องตามด้วยคำกริยา “เป็น” ซึ่งตรงกับวลีในภาษาจีนว่า “怎么了” โดยวลีนี้มีความหมายแฝงถึงสาเหตุที่แน่นอนและแสดงถึงสภาพการณ์เชิงลบ ไม่เหมือนกับคำว่า “什么” ที่ใช้ถามสภาพการณ์ เพราะในภาษาจีนจะใช้ว่า “什么样” และการใช้ก็ไม่เหมือนกับคำว่า “อะไร” ในภาษาไทยด้วยเช่นกัน เช่น

มือของเธอเป็นอะไรไป ทำไมบวมแบบนี้ล่ะ

你的手怎么了? 为什么这么肿呢?

นอกจากนี้ คำว่า “อะไร” ในภาษาไทย วางไว้หลังคำกริยาคำว่า “เป็น” และมีคำกริยาคำว่า “ไป ” มาต่อท้าย ทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาเพื่อใช้ถามสภาพการณ์ ซึ่งแปลเป็นภาษาจีนได้ว่า “怎么了” เช่นกัน เช่น

ขาของเธอเป็นอะไร ทำไม่ถึงขยับไม่ได้

你的腿怎么了? 为什么走不动?

จากผลสรุปข้างต้น ผู้เขียนได้แยกแยะอย่างชัดเจนในเรื่องวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำปฤจฉาสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งสองภาษานี้ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้คำถามโดยใช้คำปฤจฉาสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย มากยิ่งขึ้น และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของภาษา นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน เพื่อจะได้ใช้งานวิจัยนี้เป็นเอกสารอ้างอิง หรือแหล่งศึกษาค้นคว้าเรื่องคำปฤจฉาสรรพนามคำว่า “什么” ในภาษาจีนและคำว่า “อะไร” ในภาษาไทย ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ลัลลนา ศิริเจริญ และสุมาลี นิมานุภาพ. (2548). *ความรู้ทั่วไปทางภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุทิศศิลปสาร พระยา. (2556). *หลักภาษาไทย*. พระนครศรีอยุธยา: ไทยวัฒนาพานิช.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2547). *ลักษณะและการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- 黎锦熙. (1924). *新著国语文法*. 北京: 商务印书馆.
- 丁声树. (1961). *现代汉语语法讲话*. 北京: 商印书馆.
- 吕叔湘. (1980). *现代汉语语法八百词*. 北京: 商务印书馆.
- 吕叔湘. (1982). *中国文法要略*. 北京: 商印书馆.
- 徐秀凤. (2015). *汉语疑问代词“什么”与泰语疑问代词“อะไร”以及对泰国学生“什么”的教学策略*. 陕西: 陕西师范大学硕士学位论文.

